

Årsrapport 2022

AB Stokab

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2023/40

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som revisionsrapporter.

All rapportering finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. Rapporterna kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till

AB Stokab

Årsrapport 2022

Lekmannarevisorn har avslutat revisionen av AB Stokabs verksamhet under 2022.

Härmed överlämnas bifogad årsrapport till AB Stokabs styrelse för yttrande senast den 30 juni 2023. Av yttrandet bör det framgå vilka åtgärder som bolaget avser att vidta gällande revisionens rekommendationer.

Ulla-Britt Ling-Vannerus
Lekmannarevisor

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att AB Stokab i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på om resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten samt om lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Det finns dock behov av ett utvecklingsarbete bland annat vad gäller arbetet med riskanalys och internkontrollplan. Informationen till styrelsen om uppföljning av internkontrollplanen samt om måluppföljning och målbedömning för året behöver också förbättras. Bolaget uppger att ett utvecklingsarbete är planerat att ske under 2023.

Under året har revisionskontoret genomfört en granskning som omfattat bolagets arbete med offentlighet och sekretess. Granskningen visar att bolaget har en tydlig arkivorganisation med fördelat ansvar och befogenheter, samt att det finns ändamålsenliga rutiner och arbetssätt för hantering och utlämnande av allmänna handlingar. Bolaget har upprättat en informationsredovisning i enlighet med stadens arkivregler men det systematiska arbetet med att fortlopande hålla den uppdaterad behöver utvecklas.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Tidigare års granskning av bolagets verksamhet inte utmynnat i några rekommendationer.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	3
2.2.1 <i>Finansiellt resultat</i>	3
2.2.2 <i>Investeringar</i>	4
3. Intern kontroll	5
4. Fördjupade granskningar.....	7
4.1 Offentlighet och sekretess	7
5. Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	9
Bilaga 2 – Bedömningskriterier	10

1. Årets granskning

Årligen prövar lekmannarevisorn om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen, god revisionsred i kommunal verksamhet och utifrån bolagsordning samt fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av bolagets verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. Bolaget har inga rekommendationer från tidigare års granskning.

Lekmannarevisorn för bolaget är Ulla-Britt Ling-Vannerus och suppleant är Gunnar Ågren. I granskningen har lekmannarevisorn biträtt av revisionskontoret. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Magda Bertz Wågström med flera vid revisionskontoret. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt aktiebolagslagen 9 kap. under ledning av auktoriserad revisor Oskar Wall vid EY.

Lekmannarevisorn granskar om bolaget sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna granskas av den auktoriserade revisorn. Bolagets interna kontroll granskas både av lekmannarevisorn och av den auktoriserade revisorn. Under granskningsåret har planering, information och samverkan skett mellan lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn.

Årsrapporten har faktakontrollerats av bolaget.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas granskning av om bolagets resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål och ägardirektiv samt om bolaget följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för bolaget. Vidare redovisas om bolaget har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bolaget bedöms i allt väsentligt ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på granskning av bolagets redovisning och på de granskningar som genomförts under året.

Bolaget har redovisat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger i huvudsak rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse, men exempelvis kan beskrivningen av hur arbetet med aktiviteterna har fortlöpt under året utvecklas.

I bolagets rapportering redovisar bolaget att det bidrar till att uppfylla fullmäktiges tre inriktningsmål. Bolaget bedömer att alla sju av kommunfullmäktiges verksamhetsmål som berör bolaget har uppfyllts. Avvikelse finns för tre indikatorer, indikatorn som mäter den totala sjukfrånvaron, aktivt medskapandeindex samt indikatorn som mäter avvikelse från investeringsbudgeten.

Indikatorn som mäter den totala sjukfrånvaron bedöms inte uppfylld, utfallet är 4,9 procent för året och målet på 4 procent uppnås därmed inte. Föregående år var siffran 2,7 procent. Ökningen jämfört med föregående år beror på några längre sjukskrivningar. Bolaget rapporterar att de arbetar med att minska sjukfrånvaron.

Indikatorn som mäter ”aktivt medskapandeindex”, vilken utgår från medarbetarundersökningen, bedömer bolaget som delvis uppfylld. Årsmålet som bolaget själva satt upp är 87 (vilket är högre än kommunfullmäktiges årsmål på 83) och utfallet för året är 86. Föregående år var utfallet 87. Minskningen är därmed marginell.

Indikatorn som mäter avvikelse från investeringsbudgeten uppnås inte. Investeringarna avviker med 35 procent. Indikatorn som mäter resultatet efter finansnetto nås dock med marginal. Se vidare under avsnitt 2.2.

Uppföljning av ägardirektiven ingår i bolagets rapportering. Bolaget har formulerat aktiviteter till ägardirektiven. Revisionskontoret har översiktligt följt upp hur bolaget arbetar med fullmäktiges ägardirektiv. Bolaget har kortfattat kommenterat arbetet med

samtliga ägardirektiv i sin verksamhetsberättelse. Bolaget redovisar att de utfört samtliga aktiviteter.

Bolaget omfattas av ägardirektivet att vara behjälpliga i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer för att främja framkomligheten. Trafiknämnden ansvarar för ett system där ledningsdragande bolag, bland annat AB Stokab, rapporterar planerade projekt, vilket ger möjlighet till samförläggning i enlighet med ägardirektivet. Bedömningar av när det är möjligt att samförlägga gatuarbeten sker löpande, och uppges ha genomförts under året i de fall där det varit aktuellt. Bolaget arbetar även aktivt med att samförlägga när nya områden exploateras i staden och fibernätet behöver byggas ut.

Revisionskontorets granskning visar att det finns grund för bolagets målbedömning.

2.2 Ekonomiskt resultat

Bolaget bedöms ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

2.2.1 Finansiellt resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto samt investeringsutfall.

Bolaget redovisar följande utfall och avvikelser för år 2022:

Resultat (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022	Avvikelse 2022, %	Utfall 2021
Intäkter	803	835	32	4 %	803
Kostnader	-566	-563	3	0 %	-559
Varav av- och nedskrivningar	-244	-238	6	3 %	-243
Finansnetto	-7	-6	1	11 %	-4
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	230	266	35	15 %	240

AB Stokabs resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 266 mnkr, vilket är 35 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav. Resultatavvikelsen förklaras av att intäkterna under året varit högre än förväntat.

Verksamhetens intäkter för året uppgår till 835 mnkr, vilket är 32 mnkr (4 procent) högre än budget. Detta förklaras av att orderingången var högre än förväntat i slutet av 2021 vilket ger högre intäkter under hela 2022.

Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster för året uppgår till 319 mnkr, vilket är i nivå med budget.

Avskrivningarna är lägre än budget för att aktiveringar av anläggningstillgångar inte har skett i den takt som var planerat under slutet av 2021. Aktiveringar som var planerade att ske under 2022 har även de flyttats fram. Några anläggningstillgångar har dessutom slutavskrivits under året.

I en jämförelse med föregående år noteras att ökningen av verksamhetens intäkter är 32 mnkr (4 procent), vilket har samma orsak som skillnaden gentemot budget 2022, en högre orderingång. Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster har i jämförelse med år 2021 ökat med 9 mnkr (3 procent), vilket förklaras av att kostnaderna för driften av fibernätet har ökat på grund av den ökade orderingången.

Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Investeringar

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse 2022	Budgetavvikelse 2021
Investeringar	200	130	-70	62

Bolagets utfall för investeringsverksamheten avviker med 70 mnkr i förhållande till budget. Enligt bolagets redovisning beror avvikelserna på att stadens beslut gällande Internet of Things (IoT) och 5G ännu inte har fattats, vilket gör att bolaget inte kunnat nyttja de 49 mnkr som budgeterats för ändamålet. Budgeten för kundrelaterade investeringar kopplat till AB Stokab och dotterbolaget S:t Erik Kommunikation AB har inte heller nyttjats till fullo eftersom det inte har funnits en efterfrågan hos kunderna. Till sist har inte heller samförläggningar av gatuarbeten genomförts i den utsträckning som investeringsbudgeten medger. Det beror på att det elbolag som AB Stokab planerat att samförägga med inte har genomfört alla sina planerade arbeten under året.

Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av bolagets interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Av genomförda granskningar framgår att det finns utvecklingspotential på några områden.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare har bolaget väl utvecklade systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Bolaget har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Årets granskning visade bland annat att bolaget har en tydlig arkivorganisation och ändamålsenliga rutiner i sin hantering av allmänna handlingar (se avsnitt 4.1).

Bolaget genomför flertalet årliga analyser som fångar upp risker samt hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Bolaget behöver bland annat tydliggöra sambandet mellan riskanalyser och internkontrollplan genom att prioritera bland de risker som bolaget identifierar, i syfte att se till att kontrollerna blir än mer effektiva. Bolaget har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera utvalda risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Enligt uppgift har de avvikelser som hittills påträffats dokumenterats och åtgärder har föreslagits.

Bolaget har i huvudsak en tillfredsställande uppföljningsstruktur. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi. Den rapportering som styrelsen tar del av gällande måluppfyllelse och bolagets målbedömning för året kan bland annat utvecklas genom att tydliggöra bolagets bedömning av i vilken grad respektive mål uppfylls.

Rapporteringen gällande bolagets uppföljning av internkontrollplanen sker i nuläget sent på året i samband med beslut av nästa års internkontrollplan. Bolaget bör tidigarelägga sin rapportering av uppföljningen av internkontrollplanen till styrelsen. Det är av vikt att bolagets styrelse får en fullständig bild av arbetet med intern

kontroll, måluppfyllelse och målbedömning för att vid behov kunna vidta åtgärder.

Bolaget rekommenderas att:

- Utveckla arbetet med riskanalyser och internkontrollplan, bland annat genom att prioritera bolagets risker.
- Utveckla rapporteringsstrukturen till styrelsen gällande den årliga måluppfyllelsen och målbedömningen samt gällande uppföljningen av internkontrollplanen.

4. Fördjupade granskningar

4.1 Offentlighet och sekretess

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om bolaget har rutiner och arbetssätt som säkerställer rätten att ta del av allmänna handlingar. Granskningen har genomförts genom intervju med representanter från arkivorganisationen, dokumentgranskning samt stickprov av utlämnande av handling från en av bolagets funktionsbrevlådor. Granskningen visar att bolaget har en tydlig arkivorganisation med fördelat ansvar och befogenheter. Bolaget har ändamålsenliga rutiner och arbetssätt för hantering och utlämnande av allmänna handlingar.

Bolaget har fastställt en ansvarsfördelning avseende hanteringen av allmänna handlingar och arkiv. Stadens arkivregler framhåller att hantering av allmänna handlingar ska styras och planeras. Detta ska bland annat göras genom bolagets informationsredovisning. Informationsredovisningen är en samlad redogörelse över bolagets information och hur den löpande ska hanteras. Den ska hållas aktuell och uppdaterad. Granskningen visar att bolaget har upprättat en informationsredovisning i enlighet med stadens arkivregler men att den inte är helt uppdaterad. Ett arbete pågår med att uppdatera informationsredovisningen.

Av tryckfrihetsförordningen framgår att var och en har rätt att ta del av allmänna handlingar, samt att en begäran ska behandlas skyndsamt. Av genomfört stickprov framgår att utlämnanden hanterats skyndsamt.

Bolaget rekommenderas att:

- Säkerställa fortlöpande uppdatering av informationsredovisningen, i enlighet med stadens arkivregler.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av bolagets verksamhet har inte utmynnat i några rekommendationer.

Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

Årlig och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
ÅR 2022	Offentlighet och sekretess Säkerställa fortlöpande uppdatering av informationsredovisningen, i enlighet med stadens arkivregler.	Se kommentar	Följs upp 2023.
ÅR 2022	Intern kontroll Utveckla arbetet med riskanalyser och internkontrollplan, bland annat genom att prioritera bolagets risker.	Se kommentar	Följs upp 2023.
ÅR 2022	Intern kontroll Utveckla rapporteringsstrukturen till styrelsen gällande den årliga måluppfyllelsen och målbedömningen samt gällande uppföljningen av internkontrollplanen.	Se kommentar	Följs upp 2023.

Bilaga 2 – Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till lekmannarevisorns slutliga bedömning av bolaget. Lekmannarevisorn kan rikta anmärkning till en styrelseledamot eller VD.

Detta redovisas i bolagets granskningsrapport.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att bolaget har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Bolaget:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i allt väsentligt tillfredsställande, delvis tillfredsställande eller inte tillfredsställande.

I allt väsentligt tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillfredsställande	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av styrelse, bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Bolaget:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.